

Gods Geest en het verhaal van God (2)

Ik kom nu eigenlijk bij **het tweede aspect van het woordje 'geest', dat van 'uit je dak' gaan, of in meer Bijbelse termen: 'in vervoering raken'**, 'spreken in vreemde tongen', 'klinkt als wartaal'.

Het komt zowel in het Oude als Nieuwe Testament voor.

In **het Oude Testament** kom je het vooral tegen bij groepen **profeten, die in vervoering kunnen raken**. Het is onduidelijk of daar ook eventuele middelen bij gebruikt worden. Het gaat in elk geval om iets dat de geestdrift te boven gaat: **extase: buiten jezelf treden**.

Voor mijn gevoel gaat het om een verschijnsel dat van alle tijden is, en vaak in verband wordt gebracht met een godheid. In dit geval, binnen het volk Israël, wordt het dan ervaren als een aangeraakt zijn door de God van Israël.

Hoe of wat is onduidelijk, het resultaat is dat mensen dan als het ware iets van de kracht en aanwezigheid van God laten zien, als overstijgende ervaring.

Ik zie op zich geen verschil tussen wat zich kan afspelen in termen van extase binnen en buiten de godsdiensten, wel is duidelijk, dat het verschijnsel zelf een nadere duiding nodig heeft om van betekenis te kunnen zijn. Bijvoorbeeld 'verheerlijking van God' kan het pas zijn als de extase in verband gebracht wordt met God.

In wezen zien we in **het Nieuwe Testament hetzelfde. Daar is sprake van extase, het in vervoering raken van groepen mensen op het Pinksterfeest**, waardoor mensen het gevoel hebben, dat ze **elkaar kunnen verstaan, als overstijgende ervaring, ondanks alle verschillende talen**.

Het is logisch te veronderstellen, dat het verhaal van Petrus niet in extase verteld wordt, maar juist een uitleg en duiding is van die extase, in hun gemeenschappelijke moedertaal...

In de Handelingen zien we voorbeelden van het in vervoering geraken van mensen, die het verhaal van één van de discipelen hebben gehoord. Als een soort bevestiging dat het verhaal van God ook voor hen geldt.

In de brief van Paulus aan de Corinthiërs plaatst hij een kanttekening bij het in extase geraken. Hij maakt heel duidelijk, dat er kennelijk meerdere manieren zijn om in extase te geraken en dat het 'uit je dak' gaan niet automatisch het verhaal van God laat zien. Daarom noemt hij ook, dat er minstens iemand moet zijn, die die extase herkent als passend bij het verhaal van God.

Daarmee kom ik dan maar heel gewoon bij mijn eigen gedachten uit:

Je kunt in extase geraken door allerlei truckjes en hulpmiddelen, maar als dat niet past bij wat er in de gemeente of in het geloof ervaren wordt, zal er geen herkenning plaatsvinden, dat het met geloof te maken heeft. Je kunt het zeker niet construeren. Ja, dat kun je wel, maar dan is het geconstrueerd, kunstmatig en soms krampachtig en dan stelt het niets voor...

Extase, in vervoering raken heeft natuurlijk alles te maken met wat er met mensen gebeurt, als ze ergens door geraakt zijn, als ze ineens iets ontdekken.

- - *Denk even aan Archimedes, toen hij de wet van de opwaartse kracht in water ontdekt had: 'eureka', en hij stapte het bad uit en liep zo de straat op, of*
 - *als je het winnend lot van de staatsloterij gewonnen hebt, of*
 - *misschien heel simpel: 'als het kwartje valt'.*
 - *Bedenk er zelf maar wat bij...*

Ieder mens zal reageren op de wijze, die past bij hem of haar: de één klappt dicht, de ander gaat uit zijn dak.

Dat wil niet zeggen, dat de één meer is aangeraakt of aangedaan, of 'vervuld met de geest', maar het zijn uitingsvormen, die gedrag en bewegingen tevoorschijn roepen, al dan niet bekend voor je zelf of je omgeving.

In wezen gaat het om hetzelfde: je wordt geraakt van binnen...

Ik stel me dus zo voor, dat wanneer er een samenkomst is waarin iedereen blij wordt van het samen zingen, dat er dan de neiging is om dat ook met je lichaam uit te drukken.

En dan stuit het me tegen de borst als ik die uitingen al zie, voordat die passende sfeer er al is. Alsof je die daarmee tevoorschijn zou kunnen halen....

Maar, het kan dus ook voorkomen, dat het in een bepaalde sfeer best wel past, dat iemand helemaal uit zijn of haar dak gaat. Maar, passend bij die sfeer, zal er dan ook de herkenning en erkenning zijn. En daarmee kan daaraan ook betekenis worden gegeven.

Niet als bewijs van God, maar wel als **een manier om te laten zien dat je geraakt bent tot in je binnenste.**

Ik ben zelf niet zo uitbundig, maar ik heb wel eens het gevoel gehad, dat iemand, ook namens mij, laat zien wat er hier gebeurt.

Dat kan een geloofservaring zijn, maar op zich ook bij een intiem feestje.

Wat zeg ik hier dan eigenlijk over de Geest van God?

Ik zie geen reden om bij 'Geest van God' aan een (nieuwe) persoon te denken.

Het is heel goed mogelijk om het woord 'Geest' te gebruiken om aan te geven, dat het Verhaal van God een richting aangeeft, bijvoorbeeld in de vorm van betekenis en ordening.

Heel passend bij de wijze waarop wij vandaag ook het woord 'geest' gebruiken voor 'in die en die geest' handelen. Daar heb ik het in mijn eerste stuk over de Geest over gehad.

In het Nieuwe Testament gaat het dan bij Heilige Geest toch wel vooral om het verhaal van Jezus, dat niet een ander verhaal is, maar wel het Verhaal van God, toegespitst op het leven van Jezus.

Met alle betekenissen van het Verhaal van God, maar dan van heel dichtbij.

In die zin kan het als verhaal ook van betekenis zijn in de gemeente en kan het functioneren in de vorm van het beeld van de Trooster.

En dan kom ik toch nog even op **het gevoel van veel mensen, dat 'geest' geassocieerd wordt met 'geestenwereld', met gedaanten die niet zichtbaar zijn, maar toch aanwezig en die invloed hebben op deze wereld.**

Ik ben ervan overtuigd, dat deze gedachten en gevoelens over de Geest aan de ene kant het gevolg zijn van de invloed van het Griekse denken (voor een deel al in het Nieuwe Testament terug te vinden), dat een onderscheid gemaakt heeft tussen materie en geest en aan de andere kant van allerlei angsten en emoties van de mens, die op één of andere manier zichtbaar gemaakt willen worden om er misschien iets mee te kunnen doen.

Dat past volgens mij niet bij het verhaal van God.

Tot slot

Het is heel mooi om het bovenstaande te illustreren met hoe het zit met **de woordbetekenis van 'geest' in het Hebreeuws en in het Grieks.**

In het Hebreeuws gaat het om 'Ruach'. Dat betekent 'wind', 'adem'.

Als je het beeld van de wind op je in laat werken is het, wat mij betreft, een mooie illustratie van de betekenis van 'Geest van God'.

Wind is op zichzelf onzichtbaar. Wat je van de wind kunt zien wordt zichtbaar gemaakt in alles wat heel licht is (dus niet ergens aan vast zit) en (aan)geraakt wordt..

Wat je dan kunt zien is 'de richting' en eventueel de kracht.

Een prachtig beeld voor de Geest van God, die het verhaal van God zichtbaar maakt, daar waar mensen geraakt worden door dat verhaal en daarvan in beweging (kunnen) komen, los van alles wat hen vast (cq. gevangen) houdt.

Vertaald **in het Grieks gaat het om 'pneuma'**, met dezelfde betekenis, maar later beïnvloed door het Griekse onderscheid (lees: op basis van het Griekse denken) tussen materie (= het stoffelijke) en de geest, die onsterfelijk is.

Ja, en wat betekent dit alles voor het begrip 'Drie-eenheid'?

De moeite waard om het daar ook over te hebben.

Wordt vervolgd